

PÖYTÄKIRJA TURUN ELÄIN- JA KASVITIEDELLISEN SEURAN HYÖNTEISKERHON KOKOUKSESTA 25.11.2015

Kokouksen puheenjohtajana toimi Antti Haarto sekä sihteerinä Veli-Matti Mukkala. Läsnä oli 19 jäsentä.

1. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 18.00.
2. Sihteeri luki edellisen kokouksen pöytäkirjan.
3. Anssi Teräs, Antti Haarto ja Veli-Matti Mukkala kertoivat kerhon Finströmin Husön 7.-9.8.2015 tekemästä kesäretkestä.
4. Juha Varrela näytti kuviaan Öröstä
5. Reijo Jussila esitteli Suomelle uudet ahmaspistiäiset *Barycnemis alpina* (Strobl) ja *Barycnemis punctifrons* Horstmann (Liite 1)
6. Antti Haarto kertoi Suomelle uusista kärpäsisistä *Rhopalopterum tomentosum* Nartshuk & Andersson (Chloropidae), *Blaesoxipha rossica* Villeneuve (Sarcophagidae) ja *Cerodontha (Poemyza) superciliosa* (Zetterstedt) (Agromyzidae) (Liite 2)
7. Puheenjohtaja välitti Markus Lindbergin pyynnön osallistua Arno Kasvin kirjahankkeeseen Ruissalon kasvitieteellisestä puutarhasta (Liite 3)
8. Seuraava kokous päätettiin pitää 27.1.2016 klo 18.00.
9. Kokous päätettiin klo 19.40.

Veli-Matti Mukkala

Hyönteiskerhon sihteeri

25.11.15 Teks

Tersilochinae (kuoriaisahmaset)

***Barycnemis alpina* (Strobl, 1901)**

Leptopygus alpinus Strobl, 1901

SoL: Sodankylä, Meltaus 7433:3424 1 ♂, 17.VII.2009, R. Jussila leg.

Kn: Kuhmo, Ulvinsalo 709:366, 1 ♀, 1.VII.1981, R. Jussila leg.

EnL: Enontekiö, Vuontisjärvi 7567:3382, 1 ♂, 17.VII.2009, A. Haarto leg.

EnL: Enontekiö, Urtasvarri 7692:3263, 1 ♂, 9-15.VII.2009, A. Haarto leg.

InL: Utsjoki 709:366 9.VII.1980, 1 ♂, S. Koponen & E. T. Linnaluoto leg.

Barycnemis alpina muistuttaa Suomessa yleistä lajia *B. harpura* (Schrank, 1802), mutta mm. sen poskiuurre ja munanasetin ovat pidemmät (ks. tarkemmin Horstmann 1981). Lajia on usein pidetty vain tämän muotona. Se kuuluu ns. *harpura*-lajiryhmään. Suvun lajit ovat lähinnä kovakuoriaisten koinobiontteja endoparasitoideja.

Barycnemis alpina on nimensä mukainen alpiininen laji, jota on aikaisemmin tavattu Ruotsin, Norjan, Sveitsin, Itävallan, Italian, Bulgarian ja Turkin viilleiltä alueilta (Horstmann 1981, Yu ym. 2005).

***Barycnemis punctifrons* Horstmann, 1981**

EnL: Enontekiö, Urtasvarri 7690-2:3263-4, 4 ♂♂, 9-19.VII.2009, A. Haarto leg.

Barycnemis punctifrons kuuluu ns. *gravipes*-lajiryhmään, johon kuuluvat myös maastamme löytyneet *B. angustipennis* (Holmgren, 1860), *B. gravipes* (Gravenhorst, 1829) ja *B. guttulator* (Thunberg, 1824). Se eroaa ryhmän muista lajeista mm. pienemmän kokonsa, voimakkaammin kaventuneen takaraivon ja yläleuan pitkäkhkön ylähampaan kautta. Lisäksi otsa ja mesoscutum ovat voimakkaammin pisteiset (ks. tarkemmin Horstmann 1981).

Lajia on saatu suuresta osasta Eurooppaa (Horstmann 1981, Yu ym. 2005).

25.11.15 7228

Kolme Suomelle uutta kärpäslajia

Vuonna 2013 määrittämättä jäänyt yksilö, joka on ollut kokoelmassa ilman nimeä, osoittautui maalle uudeksi lajiksi:

Rhopalopterum tomentosum Nartshuk & Andersson, 2013 (Chloropidae)

Li: Inari, 76773:35349, 27.6.2013, 1f, leg. & det. A. Haarto

Lajista ei ilmeisesti tunneta aikaisemmin muita yksilöitä kuin tyyppisarja (6m6f) Ruotsista, Skånesta. Lajin habitus näyttää muuten sukunsa lajien kaltaiselta, mutta on kevyesti mutta selvästi pölyttynyt eikä kiiltävä niin kuin suvun muilla lajeilla.

Pääsin liro Kakon avustajana ja keräysluvan kanssa Säkylän Huovinrinteen ampuma-alueelle, jolla ei maaston perusteella enää ammuta kovilla. Päivän valinnan ratkaisi "ammuntapäivien" välipäivä, jolloin päiväksi keräyspäiväksi sattui melkoisen heikko keli. Aamupäivällä satoi ja iltapäivällä, jolloin olimme maastossa, lämpöä oli n. 15 astetta, täysin pilvistä ja tuulista. Päättävöitteena oli löytää *Systoechus gradatus*, mutta tulos sen osalta oli nolla. Kuitenkin yllätyksenä löytyi maalle uuden laji:

Blaesoxipha rossica Villeneuve, 1912 (Sarcophagidae)

St: Säkylä, Huovinrinne, 6775:3259, 31.7.2015, 2m, leg. & det. A. Haarto

Laji loisii heinäsiirkoilla ja on levinnyt Euroopassa laajalle.

Kaunis syyskuun päivä ja keräilyä Pomponrahkalla. Ennen kotiin lähtöä keräsin vielä Aerotien viereisellä ruderaatilla, josta löytyi Suomelle uusi laji:

Cerodontha (Poemyza) superciliosa (Zetterstedt, 1860) (Agromyzidae)

Ab: Turku, 67194:32410, 12.9.2015, 1m, leg. & det. A. Haarto

Laji elää heinillä (Graminaeae) ja on levinnyt Euroopassa laajalle.

Antti Haarto

25.11.15 TEKS

Terve,

käydessäni viime viikolla Turun kasvitieteellisessä puutarhassa, tuli ylipuutarhuri Arno Kasvi kertomaan, että hän kokoaa kirjaa Turun kasvitieteellisestä puutarhasta ja siihen liittyvistä toiminnoista. Hän kysyi, tietäisinkö sopivan kirjoittajan perhosia ja muita hyönteisiä koskevaan osioon. Lupasin kuulostella asiaa ja mieleen tuli tietysti, että TEKSin hyönteiskerhosta voisi löytyä sopiva henkilö.

Kirjan taustalla on halu osoittaa, että puutarha on edelleen toimiva yksikkö ja palvelee laajasti myös ympäröivää yhteiskuntaa ihmisten mielenkiintojen ja harrastusten suhteen. Kohteena on nimenomaan Turun kasvitieteellinen puutarha, ei Ruissalo kokonaan. Taustalla lienee myös pelko valtion yliopistomaailmaan kohdistamien säästötoimien vaikutuksista puutarhan toimintaan ja ylläpitoon. Negatiivisia esimerkkejä on jo muualta Suomesta.

Arno Kasvi on aina suhtautunut myönteisesti perhosharrastajien liikkumiseen puutarhassa. Viime vuosien kiertokiitäjäbuumi Suomessa on varmaan isolta osalta hänen ansiotaan, puutarhassa pidettyjen valkotupakkaistutusten muodossa. Olisi varmaan TEKSin hyönteiskerhon perhos- ja muiden ryhmien harrastajien edun mukaista osallistua kirjan tekemiseen jakamalla tietoja ja kokemuksia Kasvitieteellisestä puutarhasta löydetystä lajistosta.

Terveisin, Markus Lindberg